

UNIVERSITETSSTUDENTERS ATTITYDER
TILL VARIETETER AV SVENSKT UTTAL:
Sverigesvenska och finlandssvenska

Kandidatavhandling

Maria Kautonen

Jyväskylä universitet
Institutionen för språk
Svenska språket
8.8.2011

INNEHÅLL

1. INLEDNING	4
2. ATTITYDER OCH SVENSKA VARIETETER	5
2.1. Attityder och beteende.....	5
2.2. Svenska varieteter - sverigesvenska och finlandssvenska.....	6
2.3. Studier om språkattityder till svenska varieteter	7
3. MATERIAL OCH METOD.....	9
3.1 Informanterna	9
3.2 Genomförandet av undersökningen	10
4. RESULTAT	11
4.1 Grunden för hur studenterna väljer varietet	11
4.2 Attityder mot varieteterna	14
4.3 Beskrivning av varieteterna.....	18
4.4 Skillnader mellan attityder i olika årskurser	19
5. DISKUSSION	21
5.1 Studenternas attityder	21
5.2 Undersökningen	22
6. AVSLUTNING	22

LITTERATUR

BILAGA: ENKÄTEN

TIIVISTELMÄ

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Humanistinen tiedekunta	Kielten laitos
Tekijä: Maria Kautonen	
Otsake: Universitetsstudenters attityder till varieteter av svenskt uttal: Sverigesvenska och finlandssvenska	
Aine: Ruotsin kieli	Kandidaatintutkielma
Vuosi: 2011	Sivumäärä: 29
<p>Tutkielmani tarkoitus oli selvittää, miten yliopisto-opiskelijat suhtautuvat erilaisiin ruotsin kielen ääntämistapoihin. Tutkittavat variaatiot olivat ruotsinruotsi ja suomenruotsi. Selvitin myös, kumpaa variaatiota opettajien tulisi opiskelijoiden mielestä käyttää peruskouluissa ja lukioissa. Tutkimukseen osallistui 45 yliopisto-opiskelijaa, jotka opiskelivat ruotsia pääaineenaan eri vuosikursseilla. Materiaalin keräämiseen käytin kyselylomaketta, joka koostui monivalintakysymyksistä ja avoimista kysymyksistä. Tuloksien analysoinnissa käytin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista tutkimusotetta.</p> <p>Vaikka suomenruotsi oli enemmistölle tutkittavista tutumpi variaatio, suhtautuminen ruotsinruotsiin oli jokaisella vuosikurssilla positiivisempaa kuin suomenruotsiin. Lisäksi tutkittavat arvioivat ruotsinruotsin kauniimmaksi ja miellyttävämmäksi kuin suomenruotsin. Suomenruotsia tutkittavat pitivät tavallisena ja helpompana oppia. Vaikka enemmistö tutkittavista oli sitä mieltä, että opettajan käyttämällä variaatiolla ei ole merkitystä, suuri osa tutkittavista kannatti silti suomenruotsin käyttämistä opetuskielenä.</p> <p>Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää jatkossa ruotsin kielen oppitunteja suunniteltaessa. Tunneilla voidaan tuoda enemmän esille ruotsin eri variaatioita, sillä tutkittavien mielestä oli tärkeää, että oppilaat kuulisivat sekä ruotsinruotsia että suomenruotsia oppitunneilla.</p>	
Avainsanat: <i>Sverigesvenska, finlandssvenska, svenska varieteter, språkkattityder</i>	
Kirjasto/Säilytyspaikka:	
Muita tietoja:	

1. INLEDNING

I denna uppsats skall jag undersöka hurdana attityder universitetsstudenter har till olika varieteter av svenska, nämligen sverigesvenskt och finlandssvenskt uttal. Detta ämne intresserar mig därför att man inte verkar ha undersökt det mycket, fast språkattityder intresserar flera forskare nuförtiden. Finnarnas och också universitetsstudenternas attityder till svenska har forskats mycket och, t.ex. enligt Magma (2008:3) tycker många finnar att det vore en skada om svenska språket skulle dö ut i Finland. Skillnader i attityder till olika varieteter av svenska har dock inte varit av stort intresse för forskare. Därför kommer jag i denna studie att försöka utreda hur de som studerar svenska inställer sig till olika varieteter av svenska språket. Som blivande svensklärare tycker jag dessutom att detta ämne är viktigt och kan påverka språkundervisningen. Det är nämligen viktigt att få veta om olika varieteter av svenska har en positiv inverkan på elevernas eller studenternas attityder och studiemotivation.

Syftet med föreliggande studie är att utreda hurdana attityder svenskstuderande vid ett finskt universitet har till sverigesvenskt och finlandssvenskt uttal, samt vilken varietet de väljer i grundstudier och varför. Jag är också intresserad av att veta vilken varietet universitetsstudenter tycker att läraren borde använda i grundskolan och på gymnasiet.

I undersökningen deltog 45 svenskstudenter från årskurser ett, två, fem och sex vid ett finskt universitet. Materialet samlades in med enkät och vid analysen av studenternas svar användes kvantitativ metod med kvalitativa drag. Min hypotes var att äldre studenter, som troligtvis skulle ha haft mer kontakt till Sverige och därmed också till sverigesvenska, skulle ha mer positiva attityder till sverigesvenskt uttal än förstaårsstudenter. Förstaårsstudenter antog jag vara mer positivt inställda till finlandssvenska.

I kapitel 2 tas upp några begrepp som är centrala i föreliggande undersökning och vidare refereras tidigare studier om ämnet. Kapitel 3 ägnas åt att presentera undersökningen och hur den genomförts. Efter det jämförs studenternas svar och visas hurdana attityder de har till olika svenska varieteter (kapitel 4). Vidare diskuteras i kapitel 4 om studenternas attityder tycks påverka deras beteende och val av språkvarietet. Till slut diskuteras undersökningsresultaten samt validiteten och reliabiliteten i studien i kapitlen 5 och 6.

2. ATTITYDER OCH SVENSKA VARIETETER

I detta kapitel presenteras tidigare forskning som finns kring språkattityder till svenska varieteter. Först definieras begreppet *språkattityd* (avsnitt 2.1) och utreds kortfattat hur attityder kan synas i människornas tankar och beteende. Senare (avsnitt 2.2) redogörs för begreppen *sverigesvenska* och *finlandssvenska* och vad som menas med dem i denna studie. I det sista avsnittet (2.3) presenteras två studier och deras resultat om finnarnas attityder till olika varieteter av svenska.

2.1. Attityder och beteende

Attityd är ett begrepp som kan definieras på olika sätt. Ajzen (2005:3) beskriver attityder som människans sätt att reagera t.ex. på ett objekt eller en annan människa antingen positivt eller negativt. Enligt Oskamp (1991:3) är attityder viktiga eftersom de påverkar människornas beteende genom värderande drag, och hjälper således att förklara deras uppförande. Oskamp (1991:3) framhäver att attityder ytterligare reflekterar det sätt som människan använder för att tolka världen omkring sig.

Bijvoet (2008: 119) definierar termen språkattityd som ”värderande inslag i människors reaktioner gentemot språkliga varieteter eller deras talare”. Språkattityder kan enligt Bijvoet påverka människornas inre tankar och inställningar men också deras beteende, t.ex. att människor undviker vissa ord eller väljer att använda vissa varieteter. Dessa språkattityder kan synas på flera nivåer. Det kan till exempel vara fråga om attityder till några särskilda ord eller till olika varieteter av samma språk.

Enligt Edwards (1982:21) beror språkattityder till olika språkliga varieteter på tre olika faktorer. Det kan vara fråga om lingvistisk överlägsenhet eller underlägsenhet (*linguistic superiority / inferiority*), estetisk överlägsenhet (*aesthetic superiority*) eller sociala konventioner och preferenser (*social convention and preference*). Edwards anser dock de två första förklaringarna vara omöjliga, eftersom olika varieteter enligt hans åsikt inte kan bedömas på grund av att någon varietet skulle vara mer korrekt eller bättre än andra. Edwards (1982:21) anser att det är olika sociala konnotationer hos språkvarieteter som för det mesta påverkar hur människorna bedömer varieteterna.

Ryan, Giles och Sebastian (1982:2) tillägger en annan dimension i olika språkattityder. Enligt dem kan människorna genom val av språkvarieteter signalera sin personliga karaktär, tillhörighet till någon social grupp eller använda en viss varietet för psykologiska syften, till exempel för att få social acceptans. De presenterar också två begrepp, som överlappar något med Edwards termer, men som också förklarar olika språkattityder, nämligen standardisering (*standardization*) och vitalitet (*vitality*). Med standardisering menar Ryan, Giles och Sebastian (1982: 3-4) hur mycket en varietet har blivit standardiserad och godkänd som korrekt språkbruk. Vitalitet å sin sida syftar enligt deras definition på betydelsefull funktion som en varietet har i konkret språkbruk.

2.2. Svenska varieteter - sverigesvenska och finlandssvenska

Såsom i alla språk, finns det olika varieteter eller dialekter också inom svenska språket. Med *sverigesvenska* avses i denna undersökning varieteter av svenska i Sverige i allmänhet, och den varietet eller de varieteter av svenska som talas i Finland kallas *finlandssvenska*. Jag är naturligtvis medveten om att det finns olika dialekter också inom dessa två grupper, men i denna undersökning skall jag inte ta närmare ställning till dem, utan jag är bara intresserad av studenternas attityder till de två s.k. huvudvarieteterna. Vid universitetet där materialet insamlades måste studenterna välja mellan kurser i sverigesvenskt och finlandssvenskt uttal, och det finns inga förklaringar i kursbeskrivningar vad som avses med det sverigesvenska eller det finlandssvenska uttalet som undervisas i kursen.

I denna studie används termen *sverigesvenska* i stället för *rikssvenska* fast de två termerna oftast kan användas som synonymer. Detta därför att man i Sverige använder termen sverigesvenska för svenskan i Sverige i allmänhet enligt Kuronen och Leinonen (2010:108), medan finnarna ofta har termen rikssvenska i denna betydelse.

Enligt Reuter (1977:21) skiljer sig sverigesvenskt och finlandssvenskt uttal i många avseenden, t.ex. vad gäller vokalkvaliteter och kvantitetsförhållanden. Jag skall i det följande presentera bara några av de drag som skiljer varieteterna från varandra. Den mest påfallande skillnaden som Reuter (1977:21) tar upp är avsaknaden av grav accent i finlandssvenska. I Kuronen och Leinonen (2010: 120) definieras grav accent som fallton där intonationen går

nedåt till skillnad från stigton. Som Reuter (1977:30–31) framhäver, karaktäriseras finlandssvenska av kortstavighet som inte är typisk för sverigesvenska. I stället har varje betonad stavelse ett långt ljud i sverigesvenska. Ord som sålunda får ett avvikande uttal i sverigesvenska och finlandssvenska är t.ex. *foto* och *före*.

I fråga om skillnaderna i vokalsystemet framhäver Reuter (1977:22) att det finns en kvalitetsskillnad mellan sverigesvenskt långt och kort /ʉ/ samt /a/, medan samma vokalljud används i finlandssvenska i båda längderna. Vidare saknas fonemet [ə], som är allmänt i sverigesvenska, i finlandssvenska (Reuter 1977:23).

Vad gäller konsonanter har sverigesvenskan aspiration av tonlösa klusiler, [p], [t], [k], samt supradentaler [d̥], [l̥], [n̥], [s̥] och [t̥] vilka inte hör till finlandssvenska (Reuter 1977:27). I finlandssvenska motsvaras dessa supradentaler av r+d,l,n,s,t. Sje-ljudet och tje-ljudet är också olika i sverigesvenska och finlandssvenska, och skillnaderna mellan dem är påfallande enligt Reuter (1977:27-28). Fonem som används i finlandssvenska för att beskriva dessa ljud är [ʃ] och [tʃ], och motsvaras av [h] och [ç] i sverigesvenska. Dessa ljud har i själva verket många varianter i sverigesvenska, men de ovannämnda är bland de vanligaste.

2.3. Studier om språkattityder till svenska varieteter

Bijvoet (1998) forskade om sverigefinnars, svenskars och finnars attityder till olika språkliga varieteter inom svenska språket, bland annat svenskt standardspråk och finlandssvenska. Syftet med Bijvoets (1998) studie var att utreda sverigefinnars attityder till olika språkliga varieteter och hur generationstillhörigheten påverkade deras inställningar. Som metod använde hon en anpassad version av ett s.k. matched guise-test utarbetat av Lamberts (1960, refererat i Bijvoet 1998: 40-41) test. I matched guise-testet mäts språkattityder genom att tvåspråkiga talares talprov i båda språken bedöms av en och samma person. Bijvoet (1998:51–52) använde sex olika talare i sin studie. Hon delar Lamberts (1960, refererat i Bijvoet 1998:41) syn att valid information om bedömarnas attityder till talade språkvarieteter fås fram med hjälp av matched guise-test, utan att olika talares personliga egenskaper inverkar på resultaten. I Bijvoets (1998: 52-53) matched guise-test värderades varieteter av språk med hjälp av en rad adjektivpar, till exempel *rolig-tråkig*. De 17 adjektivparen som hon använde kunde ytterligare delas in i två viktiga bedömningsdimensioner. I studien kallades dessa

dimensioner *status* och *solidaritet*. Hög status hos språket omfattade dess socioekonomiska status och värde, medan solidaritet innebar identifikationsvärde; de personliga känslor som varieteten väckte hos bedömaren.

Bijvoet (1998) var intresserad av sverigefinnars attityder och hade svenskar och finnar endast som kontrollgrupp. De resultat som hon fick visade att sverigefinnar hade mest positiva attityder till sverigesvenska varieteter. Detta ansåg hon vara ett tecken på integration i det svenska samhället. Bijvoet (1998) analyserade trots allt inte närmare finnars attityder till olika språkvarieteter och om det fanns ett likadant samband mellan finnar och den finlandssvenska varieteten. Några slutsatser kunde ändå dras av figurer i hennes studie. Enligt dem verkade finnar mot förmodan ha en mer positiv syn på svenskt standardspråk än finlandssvenska. I adjektivpar *rolig-tråkig*, *snygg-ful* och *intelligent-dum* värderade finnar sverigesvenska positivare än finlandssvenska. Vad gällde rangordningen och både status- och solidaritetsindexet låg den rikssvenska talaren före den finlandssvenska talaren i finnarnas samt de andra etniska gruppernas resultat.

Kokkala och Kääriä (2004) studerade också i finskspråkiga elevers attityder till sverigesvenska och finlandssvenska i sin gemensamma pro gradu-avhandling. Materialet insamlat från 80 elever i årskurs nio i två finskspråkiga högstudier visade inga stora skillnader mellan attityder till varieteter. Enligt Kokkala och Kääriä (2004:31) fanns det dock en liten tendens att föredra finlandssvenska bland högstadiel elever, eftersom en knapp majoritet, 65,8 % av alla informanter, var antingen helt eller delvis av samma åsikt med påståendet *Jag skulle hellre studera finlandssvenska*. Kokkola och Kääriä (2004: 40, 46-47) rapporterade inga större skillnader mellan olika skolor, men flickorna tycktes ha en mer positiv attityd till svenska överhuvudtaget samt till båda varieteterna.

Resultaten i Bijvoets (1998) samt Kokkola och Kääriäs (2004) studie skiljer sig vad gäller finnars attityder till vilken varietet av svenska de anser vara behagligare. Det finns emellertid varken närmare eller nyare forskning kring detta ämne. Om det faktiskt finns skillnader i finnarnas attityder till olika varieteter av svenska och vad det är som orsakar dem, behöver undersökas mer ingående.

3. MATERIAL OCH METOD

I detta kapitel redogörs för hur studien genomfördes. Först presenteras informanterna som deltog i undersökningen (avsnitt 3.1). Efter det redogörs för den enkät som användes för att samla in materialet, hur insamlingen gått till och metoden som användes vid analysen av materialet (avsnitt 3.2).

3.1 Informanterna

Informanterna som deltog i studien var studerandena vid ett universitet i mellersta Finland och hade svenska som huvudämne. Biämnestuderandena var uteslutna ur studien, för jag ville studera attityder bara hos de studenter som primärt valt att studera svenska och inte bara valt svenska som biämne därför att en blivande lärare behöver studera åtminstone två språk. I undersökningen deltog bara två män medan alla andra var kvinnor, och därför var det inte möjligt att jämföra svar mellan könen. Studenterna var från olika årskurser, och i tabell 1 redogörs för antal och andel informanter samt deras årskurser.

Tabell 1 Antalet informanter i olika årskurser

	f	%
Förstaårsstuderande	22	48,9
Andraårsstuderande	13	28,9
Övriga	10	22,2
Totalt	45	100,0

Som tabell 1 visar var nästan hälften av informanterna förstaårsstuderande. Meningen är att jämföra olika årskursers svar och se om det finns några betydande skillnader mellan dem. Den tredje gruppen i tabellen, övriga, innehåller både femte- och sjätteårsstudenter. Fem av dem var femte- och fem var sjätteårsstudenter.

3.2 Genomförandet av undersökningen

Materialet för undersökningen insamlades med enkäten, vilket är vanligt inom attitydforskning enligt Bijvoet (2008: 123). Enkäten utarbetades utifrån Tarkkis (2010) enkät och en s.k. förundersökning genomfördes med enkäten på kursen *Vetenskapligt skrivande*. Tarkkis undersökning behandlade abiturienternas attityder till olika varieteter av engelska och hon konstaterade att abiturienterna ansåg brittisk engelska vara behagligare än amerikansk engelska (Tarkki 2010:14). Eftersom hon också hade undersökt attityder till olika språkvarieteter använde jag hennes enkät som modell.

Enkäten som jag använde bestod av både bundna och öppna frågor. Strukturerade frågor var avsedda för att utreda vilken varietet studenterna t.ex. anser vara behagligare eller nyttigare, och i öppna frågor (oftast *varför*-frågor) kunde studerandena motivera sina svar och formulera sina tankar och attityder med egna ord. Jag använde inte Likertskalor, fast de enligt Bijvoet (2008: 124) är lätta att analysera statistiskt. Jag ansåg dock att det skulle ha varit svårt att veta hur informanterna tolkat de olika graderna i Likertskalor.

Meningen med frågorna i enkäten var att utreda studenternas attityder till olika varieteter av svenska. De första frågorna i enkäten var sakfrågor (se t.ex. Trost 2001: 63-67) dvs. de handlade om bakgrundsinformation om informanterna och deras kontakter samt exponering för olika svenska varieteter. Efter det besvarade informanterna åsiktsfrågor (se t.ex. Trost 2001: 67-69) angående t.ex. vilken varietet de ansåg vara behagligare och hur de beskrev de olika varieteterna. Informanterna blev vidare ombudda att ta ställning till vilken varietet de anser vara nyttigare och vilken som borde användas i undervisningen. Jag frågade inte direkt efter vilken varietet informanterna själva talar, eftersom de fortfarande var studenter och troligen många av dem inte konsekvent använde en viss varietet. Enkäten finns som bilaga i slutet av denna undersökning.

Materialet insamlades under hösten 2010. Jag besökte tre lektioner och kontaktade andraårsstudenter som besvarade frågorna mellan lektionerna vid universitet. Det tog cirka 15 minuter att fylla i enkäten.

Metoden som användes vid analysen av materialet bestod av kvantitativ analys med kvalitativa drag. Svar på öppna frågor, som oftast var *varför*-frågor, analyserades kvalitativt.

4. RESULTAT

I detta kapitel skall jag redogöra för resultat av enkätundersökningen. Resultaten har analyserats både med kvantitativ och kvalitativ metod. De citat som används för att illustrera informanternas svar på öppna frågor har jag fritt översatt till svenska.

I enkäten frågade jag efter studenternas kontakter till Sverige och vistelse i Sverige samt deras hemstäder. Dessa frågor och svar på dem blev ändå utelämnade i analysen av materialet, eftersom de inte tycktes vara av stor betydelse. Det fanns inga stora skillnader mellan olika informanternas svar på frågan hur mycket tid de tillbringat i Sverige, och de flesta, med undantag av ett par informanter, kom från en finskspråkig stad eller kommun. Dessa faktorer tycktes således inte vara relevanta för resultatet.

Överhuvudtaget var svarsprocent bra för nästan alla informanterna svarade på alla frågor. Två frågor besvarade ett par informanter inte, men annars var deras svar kompletta och kunde analyseras. Vid analysen av materialet uppger jag vilka frågor alla informanterna inte besvarade.

Först anges i avsnitt 4.1 bakgrundsinformation om informanternas kontakter till olika svenska varieteter och vilken varietet de själva försöker använda. Efter det diskuteras hurdana attityder de har till de två varieteterna av svenska och hur de beskriver dem (avsnitt 4.2 och 4.3). Sist presenteras en sammanfattning om resultaten samt redogörs för möjliga skillnader mellan attityder i olika årskurser (avsnitt 4.4).

4.1 Grunden för hur studenterna väljer varietet

För att utreda hur studenterna väljer den varietet som de använder undersöktes det först vilka varieteter av svenska de var mer vana vid att höra. I tabell 2 anges studenternas svar på frågan vilken varietet de oftast hört. Syftet med denna fråga var att utreda om det kan ha någon inverkan på deras attityder och beteenden. På denna fråga svarade inte en av förstaårsstudenterna. Därför är det totala antalet informanter bara 44 i denna tabell, och procentsiffrorna räknades utgående från detta antal.

Tabell 2 Vilken varietet studenterna hört mest

	Förstaårsstuderande		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	2	9,5	2	15,4	0	0,0	4	9,1
Finlandssvenska	16	76,2	10	76,9	3	30,0	29	65,9
Båda	3	14,3	1	7,7	7	70,0	11	25,0
Totalt	21	100,0	13	100,0	10	100,0	44	100,0

Som klart framgår av tabell 2 hade de flesta informanterna blivit exponerade för det mesta för finlandssvenskt uttal. En liten avvikelse fanns det dock bland äldre studenter, varav 70,0 % hade hört båda varieteterna lika mycket. I sina svar angav studenterna att de för det mesta hör olika varieteter av svenska vid universitet eller i skolan och på tv. Några berättade också att de hör svenska när de reser, t.ex. på Åland eller när är med vänner eller släktingar som talar svenska. I många svar uppgavs att skolan eller universitetet är den viktigaste plats där informanterna hör svenska. Tabell 3 visar vilken varietet informanternas lärare använde i grundskolan eller på gymnasiet.

Tabell 3 Vilken varietet lärare använde i grundskolan/gymnasiet

	Förstaårsstuderande		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	2	9,1	1	7,7	1	10,0	4	8,9
Finlandssvenska	19	86,4	11	84,6	7	70,0	37	82,2
Båda	1	4,5	1	7,7	1	10,0	3	6,7
Vet inte	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	2,2
Totalt	22	100,0	13	100,0	10	100,0	45	100,0

Utifrån tabell 3 kan konstateras att de flesta lärare talade endast finlandssvenska medan lärare som kunnat sverigesvenska var minoritet. Det som anges i tabell 2, dvs. vilken varietet informanterna hört mest, motsvarar mycket det som studenternas förra lärare talat. Studenterna hade hört finlandssvenska mest, eftersom det var den varietet som deras lärare oftast använde i skolan.

I tabell 4 visas vilken varietet av svenska studenterna valde att studera i grundstudier vid universitet. Som del av deras grundstudier hade studenter en kurs i uttal med muntliga övningar i den varietet som de valde att lära sig, antingen i finlandssvenska eller i sverigesvenska.

Tabell 4 Vilken varietet studenterna valde i grundstudier vid universitet

	Förstaårsstuderande		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	11	50,0	5	38,5	3	30,0	19	42,2
Finlandssvenska	11	50,0	8	61,5	7	70,0	26	57,8
Totalt	22	100,0	13	100,0	10	100,0	45	100,0

Som kan utläsas i tabell 4, gick förstaårsstudenters val jämnt delade medan de flesta informanter i andra årskurser hade valt finlandssvenskt uttal. Man kan dock inte göra för långtgående tolkningar om studenternas attityder genom deras kursval, eftersom t.ex. fyra informanter uppgav att den grupp som de ville välja redan var full (sverigessvenskt uttal) eller att den andra passade bättre på deras tidsplaner. Många sade också att finlandssvenska tycktes vara tryggare för en finskspråkig person i början av studierna och lättare att lära sig. De som valde sverigessvenskt uttal förklarade t.ex. att det är svårt att annars lära sig sverigessvenskt uttal eller att det är nyttigast att använda den varietet som flertalet svenskspråkiga talar.

Ett intressant resultat upptäckts också när man jämför kursval hos blivande lärare och andra studenter. Blivande lärare tycktes nämligen föredra finlandssvenska framför sverigesvenska eftersom bara åtta (26,7 %) av de 30 blivande lärare som deltog i undersökningen hade valt sverigessvensk uttalsgrupp i grundstudier. Den motsvarande andelen för de 15 icke-lärare var däremot 80,0%, dvs. 12 informanter hade valt sverigesvenska. Det tycks således finnas en tendens bland blivande lärare att föredra finlandssvenska. Orsaker till detta, som några informanter uppgav i sina svar, var till exempel att finlandssvenskt uttal är lättare för elever att förstå och lära sig. Fyra informanter medgav också att finlandssvenskt uttal rekommenderades för blivande lärare vid universitetet.

Som tidigare konstaterades, ville jag inte direkt fråga efter vilken varietet studenterna själva använder eftersom jag antog att de flesta inte använder en särskild varietet. Detta antagande tycktes stämma med informanternas svar på frågan hur de väljer vilken varietet de använder. Majoriteten svarade att de använder den varietet som de hört mest (71,1 %) eller densamma som samtalspartnern (11,1%). Förstaårsstudenters svar skilde sig från andra genom att 18,2 % av dem angav att de talar på samma sätt som deras lärare gör. I andra årskurser var andelen noll procent för detta alternativ. Många informanter svarade också att varieteten växlar beroende på deras skicklighet eller situationen. Några informanter angav att deras svenska är någonting mellan sverigesvenska och finlandssvenska, eller att de försöker tala t.ex. sverigesvenska men att också finlandssvenska drag hörs i talet. Exemplet 1 och 2 illustrerar några studenters svar på frågan hur de väljer vilken varietet de använder.

(1) Käytän sitä, joka tuntuu itsestä kulloinkin parhaimmalta / sujuvammalta.

Jag använder den (varietet) som jag känner vara den bästa / mer flytande i situationen.

(informant 19, förstaårsstudent)

(2) Taitojeni mukaan, aina ei ole helppo puhua riikinruotsiksi, sillä suomen ruotsi tulee välillä väkisinkin läpi

Enligt min förmåga, det är inte alltid lätt att tala rikssvenska för finlandssvenska lyser ibland osökt igenom.

(informant 41, femteårsstudent)

Som också klart framgår av exemplen, varierade studenternas uttal efter situationen ganska mycket, och uttalet av en viss varietet hade inte ännu blivit automatiserat, inte ens hos studenter som hunnit längre med sina studier.

4.2 Attityder mot varieteterna

I föregående avsnitt beskrevs hur mycket exponering informanterna hade fått för sverigesvenskt och finlandssvenskt uttal. Syftet med detta kapitel är att vidare utreda hurdana attityder informanterna har till de två varieteterna. I tabell 5 redogörs för vilken varietet studenterna angav att de helst skulle vilja använda.

Tabell 5 Vilken varietet studenterna helst vill använda

	Förstaårsstuderande		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	11	50,0	8	61,5	7	70,0	26	57,8
Finlandssvenska	10	45,5	4	30,8	2	20,0	16	35,6
Båda	1	4,5	1	7,7	0	0,0	2	4,4,
Vet inte	0	0,0	0	0,0	1	10,0	1	2,2
Totalt	22	100,0	13	100,0	10	100,0	45	100,0

Utifrån tabell 5 kan konstateras att sverigesvenskt uttal var mer populär bland informanterna i alla årskurser. Ändå var andelen studenter som tyckte mer om sverigesvenska större hos längre hunna studenter. Hälften av förstaårsstudenter ville hellre använda sverigesvenska, medan andelen var 61,5 % för andraårsstudenter och 70,0 % för övriga informanter. Enligt sju informanter var orsaken att sverigesvenska låter mer ”äkta”. Många informanter förklarade också sina svar med att sverigesvenska låter bättre än finlandssvenska, som oftast liknar finska för mycket. Sex informanter tyckte att finlandssvenska låter som svenska på finska eller som finska med svenska ord. Informanterna beskrev finlandssvenska vidare som stelt.

För att få ytterligare förklaringar till studenternas vilja att använda en viss varietet frågades i enkäten vilken varietet studenterna anser vara behagligare. Av tabell 6 framgår studenternas svar på denna fråga.

Tabell 6 Vilken varietet studenter anser vara behagligare

	Förstaårsstuderand		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	15	68,2	8	61,5	9	90,0	32	71,1
Finlandssvenska	7	31,8	5	38,5	1	10,0	13	28,9
Totalt	22	100,0	13	100,0	10	100,0	45	100,0

Som klart också framgår av tabell 6 fick sverigesvenska majoriteten av informanterna i alla årskurser till sin sida. Dessa resultat motsvarar i stor utsträckning det som illustrerades i tabell 5, dvs. studenterna ville helst använda den varietet som enligt dem låter eller annars är behagligare. Således tycks det vara klart att sverigesvenska tilltalade informanterna mer än finlandssvenska. Med andra ord hade sverigesvenskan mer estetisk överlägsenhet (för närmare se kapitel 4.3). För att få veta om det finns en skillnad i lingvistisk överlägsenhet eller vitalitet besvarade informanterna frågan om olika varietetets nytthet. Tabell 7 visar vilken varietet informanterna tyckte är nyttigare att behärska i tal.

Tabell 7 Vilken varietet är nyttigare att behärska

	Förstaårsstuderande		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	2	9,1	1	7,7	2	20,0	5	11,1
Finlandssvenska	2	9,1	3	23,1	0	0,0	5	11,1
Båda är lika nyttiga	18	81,8	9	69,2	8	80,0	35	77,8
Totalt	22	100,0	13	100,0	10	100,0	45	100,0

Som kan utläsas i tabell 7 var informanterna i alla årskurser relativt eniga om att det är lika nyttigt att behärska finlandssvenska och sverigesvenska i muntlig kommunikation. Informanternas svar på denna fråga berodde något på omgivningen och kontakterna, men inte alltför mycket på deras egna åsikter om språkets estetik. Vidare spelade det enligt deras åsikter en stor roll var man bor: I Sverige behövs det mer sverigesvenska men annars räcker det med finlandssvenska. De som valde sverigesvenska förklarade att flera människor använder denna varietet och den är därför nyttigare att behärska än finlandssvenska. Exempelen 3, 4 och 5 illustrerar förklaringar till svaren på denna fråga.

(3) Riippuu siitä, missä kieltä käyttää, Suomessa vai Ruotsissa.

Det beror på var man använder språket, i Finland eller i Sverige.

(informant 21, förstaårsstudent)

(4) Sillä (suomenruotsi) pärjää sekä ruotsissa, että suomessa. Suomessa voi hieman olla hankaluuksia tulla ymmärretyksi riikinruotsilla.

Med det (finlandssvenska) klarar man sig bra, både i Sverige och i Finland. I Finland kan det vara lite svårt att bli förstådd om man pratar rikssvenska.

(informant 23, andraårsstudent)

(5) Ruotsi on kokonaan ruotsinkielinen maa, ja siellä ymmärretään paremmin riikinruotsia.

Sverige är ett land som är helt svenskspråkigt, och man förstår bättre rikssvenska där.

(informant 4, förstaårsstudent)

Ett av syftena i studien var också att utreda studenternas åsikter om vilken varietet som borde användas i undervisning av svenska. I tabell 8 presenteras vilken varietet läraren borde använda vid grundskolor och gymnasier enligt studenter. En informant ur den tredje gruppen svarade inte på denna fråga och därför är det totala antalet informanter bara 9 för den i tabellen.

Tabell 8 Vilken varietet lärare borde använda

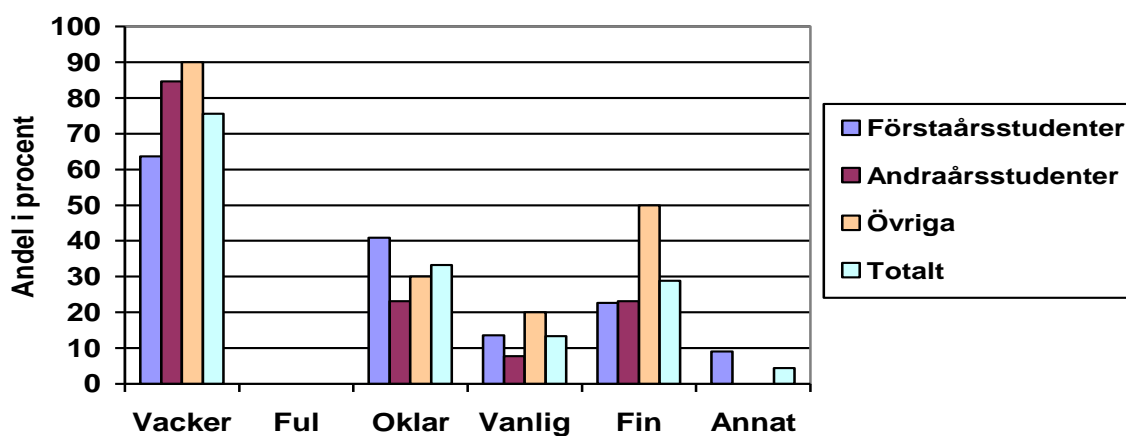
	Förstaårsstuderande		Andraårsstuderande		Övriga		Totalt	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Sverigesvenska	1	4,5	0	0,0	0	0,0	1	2,3
Finlandssvenska	11	50,0	6	46,2	0	0,0	17	38,6
Båda	2	9,1	0	0,0	2	22,2	4	9,1
Likgiltigt	8	36,4	7	53,8	7	77,8	22	50,0
Totalt	22	100,0	13	100,0	9	100,0	44	100,0

Utifrån tabell 8 kan konstateras att det fanns skillnader mellan olika årskursers attityder. Majoriteten av informanterna i årskurs två samt äldre studenter tyckte att det inte spelar någon stor roll vilken varietet lärare använder. Några informanter förklarade att lärare borde använda den varietet som de lärt sig och som kommer naturligt. En del informanter ansåg det också vara viktigt att elever får höra båda varieteterna och känna de viktigaste skillnaderna mellan dessa två. Hälften av förstaårsstudenterna och 46,2 % av andraårsstudenterna föredrog dock finlandssvenska framför sverigesvenska i denna fråga. Orsakerna som studenterna gav för detta var att finlandssvenska är klarare och lättare för elever att förstå och lära sig än sverigesvenska. Som svar på frågan *Jämfört med sverigesvenskan är finlandssvenskan*

svårare/lättare/ lika svårt/lätt avslöjade, ansåg majoriteten av informanterna nämligen att finlandssvenskt uttal är lättare än sverigesvenska. Drygt 90 % av förstaårsstudenterna, 84,6 % av andraårsstudenterna och 90,0 % av övriga studenter, samt 88,9 % av alla informanterna tyckte det.

4.3 Beskrivning av varieteterna

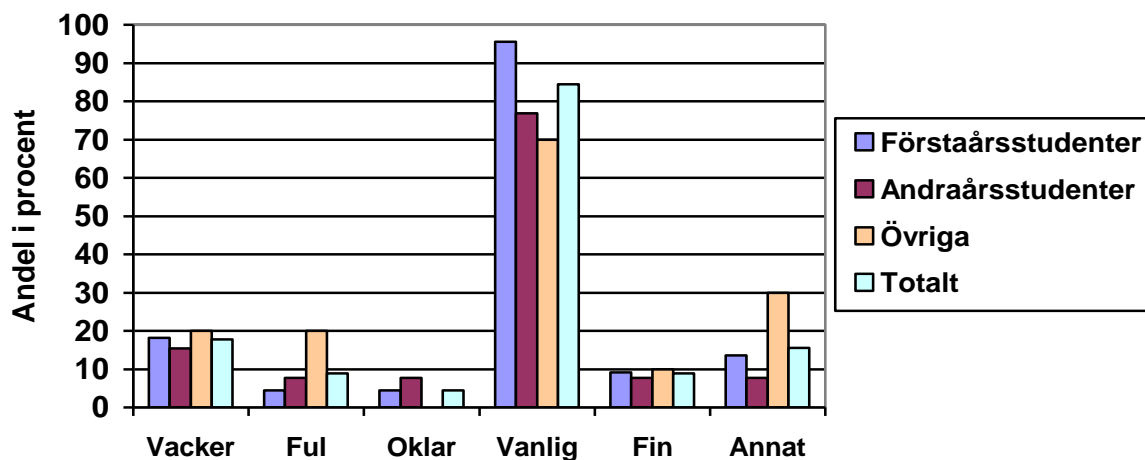
I detta avsnitt presenteras hur studenterna beskrev varieteterna, med andra ord deras svar på frågorna hur sverigesvenska och finlandssvenska låter enligt dem. Tidigare redogjordes redan för att de flesta studenter ansåg sverigesvenska behagligare än finlandssvenska. Orsaker för detta försöker jag få fram med att undersöka hurdana adjektiv de använde för att beskriva varieteten. I figur 1 illustreras hur studenterna beskrev den sverigesvenska varieteten. Den totala procentsiffran för varje årskurs blir mer än 100 procent eftersom studenterna kunde kryssa in för flera alternativ.

Figur 1. Beskrivning av sverigesvenskan (Förstaårsstudenter n=22, andraårsstudenter n=13, övriga studenter n=10)

Som klart också framgår av figur 1 tyckte majoriteten av informanterna i alla årskurser att sverigesvenska låter vackert. Informanterna konstaterade att det är rytmen som gör den vacker, men ibland också otydlig och svår att förstå. Orden *oklar* och *fin* fick också stöd bland studenterna. Särskilt bland äldre studenter var andelen informanter som ansåg sverigesvenska vara fin relativt stor.

I figur 2 presenteras vilka adjektiv informanterna valde för det finlandssvenska uttalet.

Figur 2. Beskrivning av finlandssvenskan (Förstaårsstudenter n=22, andraårsstudenter n=13, övriga studenter n=10)

Utifrån figur 2 kan konstateras att majoriteten av informanterna i alla årskurser kryssade för ordet *vanlig* för att beskriva finlandssvenskan. Bara 18,2 % av förstaårsstudenterna, 15,4 % av andraårsstudenterna och 20,0 % av övriga beskrev finlandssvenskan som vacker medan andelarna för sverigesvenska var 63,6 %, 84,6% och 90,0%. Ordet *vanlig* beskriver tämligen uttömmande studenternas åsikter om finlandssvenska då andra alternativ inte fick mycket stöd. Sammanlagt fyra informanter beskrev finlandssvenska med ordet *ful*, men ingen valde det för att beskriva sverigesvenska.

4.4 Skillnader mellan attityder i olika årskurser

En av mina hypoteser i början av undersökningen var att förstaårsstudenter skulle vara mer intresserade av finlandssvenska eftersom de troligen skulle ha hört denna varietet mer och vore mer vana vid den. Däremot skulle äldre studenter varav de flesta varit i Sverige flera veckor eller månader och som studerat flera år vid universitetet och därför blivit mer vana vid olika svenska varieteter, ha synbart mer positiv inställning till sverigesvenska. Skillnaderna mellan svaren i olika årskurser var inte stora men några olikheter kunde dock upptäckas.

Som tabell 2 visade, fanns det inga stora skillnader mellan första- och andraårsstudenter i vilken varietet de hört mest. Finlandssvenska var den vanligare varietet för dem, men en betydande del av flera längre hunna studenter, 70 %, uppgav att de hade kontakter till båda varieteterna, såsom jag antog i början av undersökningen.

Överhuvudtaget fanns en tendens att föredra sverigesvenska framför finlandssvenska och anse sverigesvenska vara vackrare än finlandssvenska i alla årskurser. Ändå var andelen studenter som tyckte mer om sverigesvenska större hos längre hunna studenter (se t.ex. tabell 5) och dessa ville använda sverigesvenska i större skala än förstaårsstudenter. Hälften av förstaårsstudenter ville hellre använda sverigesvenska, för andraårsstudenter var andelen 61,5 % och 70,0 % för övriga informanter. Man kan dock inte dra för långtgående slutsatser av dessa resultat eftersom antalet informanter var relativt litet.

Liknande resultat illustrerades dessutom i tabell 6 gällande frågan om varieteternas behaglighet. Enligt resultaten föredrog 68,2 % av förstaårsstudenterna, 61,5 % av andraårsstudenterna och 90,0 % av de övriga studenterna sverigesvenska framför finlandssvenska. Andelar i tabellen visade alltså klart att tendensen att tycka mer om sverigesvenska var större bland femte- och sjätteårssudenter. Samma företeelse framkom också i figur 1, där gruppen övriga studenter ansåg sverigesvenska vara vacker och fin i större utsträckning än de två andra årskurserna. Annars fanns det inga stora skillnader mellan svaren i olika årskurser.

Studenternas attityder och svar skilde sig från varandra också angående vilken varietet läraren borde använda (tabell 8). Som tabell 8 visade betonades finlandssvenska mer hos yngre studenter. Hälften av förstaårsstudenterna och 46,2 % av andraårsstudenterna ville att läraren använder finlandssvenska, men ingen av de övriga studenterna höll med om detta. Äldre studenter ansåg det i större grad vara likgiltigt vilken varietet läraren använder än yngre studenter då 77,8 % av dem uppgav att varietet inte spelar någon roll.

5. DISKUSSION

I detta kapitel kommer jag att diskutera de resultat som jag fick i undersökningen och hur de motsvarade mina hypoteser. Jag ska också berätta hur undersökningen gick till samt kommentera reliabiliteten och validiteten av denna studie.

5.1 Studenternas attityder

Resultat från denna undersökning motsvarade inte fullständigt de hypoteser som jag hade i början. Jag antog att äldre studenter, som troligtvis skulle ha haft fler kontakter till Sverige och därmed också till sverigesvenska, skulle ha mer positiva attityder till sverigesvenskt uttal än förstaårsstudenter. De flesta informanter i alla årskurser hade ändå mer positiva attityder till sverigesvenska än till finlandssvenska. Majoriteten av alla informanter tyckte att de hellre skulle vilja tala sverigesvenska och att den varieteten är vackrare än finlandssvenska. Andelen studenter som beskrev sverigesvenska som behagligare än finlandssvenska var dock större hos längre hunna studenter. Det smala urvalet kan dock ha påverkat resultatet.

Framtidssplaner att bli lärare verkade ha en effekt på studenternas kursval vad gäller uttal men inte så mycket på deras attityder till olika varieteter, eftersom majoriteten tyckte mer om sverigesvenska: Drygt 57,8 % av alla informanterna ville hellre använda sverigesvenska och 71,1 % ansåg sverigesvenskt uttal vara behagligare än finlandssvenska. Detta resultat är bra att notera i skolorna, för jag antar att det kan öka elevernas motivation att studera svenska om de får höra mer sverigesvenska. Lite motstridigt var dock att en relativt stor del av informanterna (38,6 %) trots sin preferens till sverigesvenska ansåg att lärare borde använda finlandssvenska. Orsakerna som informanterna angav till detta var att det är lättare för elever att förstå den och den varieteten är nyttigare i Finland. Det finns dock inte tillräckligt med nyare forskning om hur elevernas attityder till olika språkvarieteter påverkar studiemotivationen.

I undersökningen utred jag vidare studenternas åsikter om Edwards (1982:21) estetisk överlägsenhet och lingvistisk överlägsenhet eller vitalitet, som Ryan, Giles och Sebastian (1982:4) kallade det (kapitel 2.1). De resultat som jag fått stämmer med att det finns skillnader mellan de två termerna. Majoriteten av informanterna ansåg sverigesvenska vara

vackrare än finlandssvenska, och därmed vara estetiskt mer överlägsen (avsnitt 4.3). Det fanns också skillnader i studenternas attityder till vilken varietet är lingvistiskt mer överlägsen eller har mer vitalitet. Några informanter ansåg sverigesvenska vara nyttigare än finlandssvenska och tvärtom, men de flesta informanterna tyckte dock att varieteter inte kan klassificeras på så sätt (se tabell 7).

5.2 Undersökningen

Efter att ha genomfört denna studie måste jag medge att det med enkät insamlade materialet kanske inte är fullt pålitligt. Det finns alltid möjliga felkällor i enkätstudier, eftersom det är omöjligt att veta om informanterna korrekt förstått frågorna, om de svarat ärligt och om forskaren tolkat deras svar på rätt sätt. Denna reliabilitet, som anger noggrannheten eller tillförlitligheten i mätningen, kan dock testas genom att upprepa undersökningen. Resultaten vore kanske inte likadana vid något annat universitet och med andra informanter. Det var inte heller särskilt många informanter som deltog i undersökningen och således kan inte några långtgående slutsatser dras utifrån resultaten. Det verkar dock klart att studenter har olika attityder till svenska varieteter och att de oftast hellre vill använda någon av dem mer än andra.

Materialet kan dock tyckas ha validitet som helhet eftersom resultaten bekräftar det som framkommit i tidigare studier, dvs. att det finns skillnader i studenternas attityder till olika svenska varieteter. Validitet, m.a.o. om frågorna i enkäten faktiskt mätte det som jag ville utreda, syns t.ex. i det att frågorna var avsedda för att påvisa skillnader mellan attityder till olika varieteter av svenska. I allmänhet var studenternas svar konsistenta på så sätt att sverigesvenska föredrogs i många frågor framför finlandssvenska medan situationen inte var likadan angående nyttigheten av varieteter eller vilken varietet lärare borde använda.

6. AVSLUTNING

Syftet med denna undersökning var att utreda hurdana attityder universitetsstudenter har till olika varieteter av svenska, och om deras attityder är olika till sverigesvenskt och finlandssvenskt uttal. Det var dessutom av intresse vilken varietet de anser att lärare borde

använda i grundskolor och i gymnasiet. Som undersökningsmetod använde jag kvantitativ och kvalitativ metod, och materialet insamlades med enkäten med både öppna och bundna frågor.

Som denna undersökning visade skilde sig studenternas uppfattningar om de olika varieteterna från varandra. Det viktigaste resultatet enligt min mening var att majoriteten av informanterna tyckte mer om sverigesvenska än finlandssvenska. Det fanns dock inte stora skillnader mellan attityder i olika årskurser, vilket jag först antog. Det fanns emellertid också kontroversiella resultat, t.ex. att majoriteten av alla informanter tyckte mer om sverigesvenskt uttal än finlandssvenskt uttal men 38,6 % tyckte ändå att lärare borde använda finlandssvenska.

Mer omfattande undersökningar behövs i framtiden kring detta område för det kan vara betydelsefullt att utreda hur den varietet som lärare använder kan påverka elevernas eller studenternas motivation att studera svenska. Det framgår också klart från denna undersökning att det behövs mer utbud av svenska vid universiteten för att alla studenter skulle ha möjlighet att studera den varietet som de vill och inte skulle behöva välja någon kurs bara därför att universitetet inte har resurser att erbjuda tillräckligt med kurser.

LITTERATUR

Ajzen, Icek, 2005: *Attitudes, Personality and Behavior*. Andra upplagan. Maidenhead: Open University Press.

Bijvoet, Ellen, 2008: *Attityder till språk*. I: Sundgren, Eva (red.), *Sociolingvistik*. Stockholm: Liber.

Bijvoet, Ellen, 1998: *Sverigefinnar tycker och talar. Om språkattityder och stilistisk känslighet hos två generationer sverigefinnar*. Uppsala: Institutionen för nordiska språk.

Edwards, John, 1982: Language attitudes and their implications among English speakers. I: Ryan, Ellen B. & Giles, Howard (red.), *Attitudes towards Language Variation*. London: Edward Arnold. S. 20-33.

Kokkala, Tiina & Kääriä, Sinikka, 2004: *Sverigesvenska och finlandssvenska - Attityder, motivation och språkinläring*. Institutionen för språk, Jyväskylä Universitet.

Kuronen, Mikko & Leinonen, Kari, 2010: *Svenskt uttal för finskspråkiga. Teori och övningar i finlandssvenskt och rikssvenskt uttal*. Tampere: Juvenes Print

Magma, 2008: *Ruotsin kielen asema. Svenskans ställning*. [Online]. Hämtad 27.3.2011 från: <http://www.magma.fi/magma/svenskan-har-stort-stoed-bland-folkmajoriteten>

Oskamp, Stuart, 1991: *Attitudes and opinions*. (2 ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

Reuter, Mikael, 1977: *Finlandssvenskt uttal*. I: Pettersson, Björn & Reuter, Mikael (red.), *Språkbruk och språkvård*. Helsingfors: Schildt. S. 19-45.

Ryan, Ellen B., Giles, Howard & Sebastian, Richard J., 1982: An integrative perspective for the study of attitudes toward language variation. I: Ryan, Ellen B. & Giles, Howard (red.), *Attitudes towards Language Variation*. London: Edward Arnold. S. 1-19.

Tarkki, Emma, 2010: ATTITUDES TOWARDS ENGLISH VARIATIONS: Finnish high school students views on American English, British English and Australian English. Kandidatavhandling. Institutionen för språk, Jyväskylä Universitet. [Online]. Hämtad 27.3.2011 från: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201008052395>

Trost, Jan, 2001: *Enkätboken*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.

BILAGA: ENKÄTEN

Hyvä ruotsin opiskelija!

Olen toisen vuoden opiskelija Jyväskylän yliopistosta ja teen kandidaatintutkielmaani liittyen ruotsin kieleen ja sen opiskeluun. Toivon, että vastaat seuraaviin kysymyksiin rehellisesti. Vastaukset säilyvät täysin luottamuksellisina, eikä sinun tarvitse kirjoittaa nimeäsi lomakkeeseen.

Ystävällisin terveisin,

Maria Kautonen

maria.kautonen@jyu.fi

1. Sukupuoli Nainen () Mies ()

2. Äidinkieli _____

3. Kotikaupunkini on pääasiassa suomenkielinen (), kaksikielinen (suomi ja ruotsi) (), ruotsinkielinen (), jokin muu, mikä? ()

4. Opiskelen ____ vuotta ruotsia yliopistossa

5. Aion valmistua opettajaksi () (voit rastittaa tämän vaihtoehdon vaikka et olisi opettajakoulutuksen suoravalittu)

6. Valitsin perusopinnoissa riikinruotsin ääntämisen (), suomenruotsin ääntämisen ()

(Jos et ole vielä valinnut, vastaa sen mukaan mitä tällä hetkellä valitsisit)

Miksi valitsit juuri tämän variaation?

7. a) Kumpaa ruotsin variaatiota olet kuullut enemmän?
riikinruotsi (), suomenruotsi (), kumpaakin yhtä paljon ()

b) Missä olet sitä kuullut?

8. Kumpaa ruotsin kielen variaatiota haluaisit itse mieluiten puhua?

riikinruotsi (), suomenruotsi ()

Miksi juuri tämä variaatio?

9. Millä perusteella valitset itsellesi sopivan variaation, jota käytät puhuessasi ruotsia?

a) Käytän sitä variaatiota, jota olen kuullut eniten ()

b) Yritän puhua samalla tavalla kuin kaverit ()

c) Yritän puhua samalla tavalla kuin opettaja ()

d) Käytän samaa variaatiota kuin keskustelukumppanini ()

e) Muu, mikä? ()

10. Kumpi ruotsin variaatio miellyttää sinua enemmän?

riikinruotsi () suomenruotsi ()

Miksi juuri tämä variaatio?

11. Rastita mielestäsi sopivin vaihtoehto (voit halutessasi rastittaa useammankin vaihtoehdon)

a) riikinruotsi kuulostaa mielestäni:

kauniilta (), rumalta (), epäselvältä (), tavalliselta (), hienostuneelta (), joltain muulta,
miltä? ()

Miksi?

b) suomenruotsi kuulostaa mielestäni:

kauniilta (), rumalta (), epäselvältä (), tavalliselta (), hienostuneelta (), joltain muulta, miltä? ()

Miksi?

c) suomenruotsin ääntäminen on mielestäni helpompaa (), vaikeampaa (), yhtä helppoa/vaikeaa () kuin riikinruotsi

12. Kumpaa variaatiota ruotsin opettajasi käytti lukiossa?

riikinruotsi (), suomenruotsi (), kumpaakin (), en osaa sanoa ()

13. Kumpaa varianttia ruotsin kielen opettajan tulisi mielestäsi puhua lukiossa/peruskoulussa?

riikinruotsia (), suomenruotsia (), opettajan käyttämällä variantilla ei ole mielestäni väliä ()

Miksi?

14. Kuinka usein keskimäärin käyt/olet käynyt Ruotsissa? _____

15. Pisin yhtäjaksoinen aika, jonka olet viettänyt Ruotsissa? _____

Miksi olit siellä?

lomalla ()

vaihto-oppilaana ()

töissä ()

sukulaisten/ystävien luona ()

jokin muu, mikä? ()

16. Kumman variaation hallitsemista (puhuminen) pidät hyödyllisempänä?
riikinruotsin (), suomenruotsin (), kummatkin ovat yhtä hyödyllisiä ()
Miksi?

KIITOS OSALLISTUMISESTASI!